

Handläggare
Madelen Lyckedal
Telefon: 0850808516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
Sammanträde 2020-11-26

Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2020/924

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025 till Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Syftet med programmet är att förebygga, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation. Programmet syftar också till att säkerställa att stöd, skydd och insatser som ges är samordnat, evidensbaserat, av hög kvalitet och likställt över hela Stockholms stad. Programmet omfattar alla nämnder och bolag i staden och innehåller förslag på aktiviteter och indikatorer.

Förvaltningen är positiv till innehållet i stort. En önskan är dock att programmet tydligare beskriver mäns våld mot kvinnor och målgruppen äldre. Vidare är förvaltningen positiv till att barnrättsperspektivet är förtydligat, att programmet är nära sammankopplat med den regionala strategin för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län samt att arbetsgivarperspektivet inryms i programmet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till alla nämnder i Stockholms stad, stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, Kommunstyrelsens pensionärsråd, Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030, Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor, Alla Kvinnors Hus, Fryshuset, Kvinnors Nätverk, Länsstyrelsen Stockholm, Länsstyrelsen Östergötland, Mångkulturellt Centrum, Nationellt centrum för kvinnofrid, Origo, Polisregion Stockholm, Region Stockholm, RFSL Stockholm, Riksorganisationen GAPF - Glöm aldrig Pela och Fadime, ROKS, Rädda Barnen, Somaya kvinno- och tjejjour, Stockholms tingsrätt, Sveriges Kvinnolobby, Terrafem och Unizon. Remisstiden sträcker sig till 2020-11-27.

Socialnämnden fick uppdrag i budget för 2020 att revidera Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020.

Sweco har på uppdrag av socialnämnden tagit fram en rapport (se bilaga 2) med fokus på hur väl känt nuvarande program är i staden, programmets svagheter och styrkor samt utvecklingsbehov inom området i staden. Rapporten är en del av underlaget till det nya programmet.

Det nya programmet (se bilaga 1) är tätt sammankopplat med den regionala strategin för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län som tagits fram inom ramen för Operation kvinnofrid 2020*. Då den regionala strategin har utökat målgrupperna till att även omfatta personer utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt personer utsatta för sexuellt våld oberoende relationen inkluderas även dessa målgrupper i stadens program.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen i samverkan med äldreomsorgsavdelningen, förskoleavdelningen samt HR-avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2020-11-19, i rådet för funktionshinderfrågor 2020-11-19 samt i pensionärsrådet 2020-11-23. Synpunkter framgår av protokollen.

Ärendet

Syftet med programmet är att förebygga:

- våld i nära relationer,
- hedersrelaterat våld och förtryck
- prostitution och människohandel för sexuella ändamål
- sexuellt våld oberoende relation.

Programmet syftar också till att säkerställa att stöd, skydd och insatser som ges är samordnat, evidensbaserat, av hög kvalitet och likställt över hela Stockholms stad.

Den övergripande visionen för programmet är: *Stockholm är en stad fri från våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuell våld oberoende relation.* Till visionen hör sju mål och ett antal aktiviteter och indikatorer.

Programmets mål är följande:

- Stadens verksamheter arbetar våldsförebyggande
- Våldsutövare har tillgång till återfallsförebyggande insatser utifrån sina behov
- Stadens verksamheter arbetar aktivt för att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare
- Våldsutsatta vuxna och barn har tillgång till insatser utifrån sina behov
- Våldsutsatta vuxna och barn medverkar i brottsutredningar
- Stadens verksamheter arbetar med systematisk kunskapsutveckling
- Stadens verksamheter använder metoder och insatser som vilar på evidens och/eller på beprövad erfarenhet

Programmet omfattar alla nämnder och bolag i staden. Varje nämnd och styrelse ansvarar för att genomföra angivna aktiviteter och följa upp dem och de indikatorer de berörs av i ILS.

Arbetsgivarperspektivet är ett nytt perspektiv som inte har funnits med i tidigare program. Det innebär att programmet inte bara fokuserar på arbete mot våld som sker i stadens verksamheter och som riktar sig till invånarna, utan också på arbete för att som arbetsgivare stötta stadens medarbetare när de utsätts för våld från närstående.

Programmet gäller för perioden 2021-2025.

Jämställdhetsanalys

Programmet i sin helhet behandlar våld och förtryck olika typer av nära relationer. Dessa företeelser är i stor utsträckning uttryck för en ojämlik maktrelation mellan män och kvinnor. Detta eftersom kvinnor är i stark majoritet bland dem som utsätts och män i större utsträckning är förövare. Ur ett jämställdhetsperspektiv fyller programmet en viktig funktion.

Synpunkter och förslag

Programmet är välformulerat och väl genomarbetat. Förvaltningen är positiv till den nära sammankopplingen med den regionala strategin för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län som tagits fram inom ramen för Operation kvinnofrid 2020*.

Programmet i sin helhet upplevs som könsneutralt, enligt förvaltningen. Det framkommer tydligt att våld i nära relation kan innebära såväl våld i samkönade relationer som att kvinnor utsätter män för våld. Det är bra att alla inkluderas och att alla typer av våld i nära relation inryms. Dock saknas en särskild beskrivning av mäns våld mot kvinnor och de bakomliggande strukturerna kring detta.

I linje med barnkonventionen anser förvaltningen att det är bra att barnrättsperspektivet blir tydligare i det nya programmet. Barns behov synliggörs i större utsträckning än tidigare. Ett medskick förvaltningen önskar göra att just barn som upplevt våld i nära relation är en grupp som saknar självklara insatser i dagsläget.

Positivt är att skrivningarna om våldsförebyggande arbete för barn och ungdomar finns kvar i programmet. Där ser förvaltningen att ökad samverkan med skolorna blir central.

I tidigare program fanns beskrivningar av begreppet normkritik och maskulinitetsnormer kopplade till våld i nära relation. I det nya programmet har begreppet normkritik tagits bort och även beskrivningarna om maskulinitetsnormer. I det reviderade programmet används begreppet normmedvetenhet. Förvaltningen ställer sig frågade till ändringen av begrepp. Normkritik är begreppet som används i strategin Operation Kvinnofrid. Vidare har Stockholms stad haft en utbildningssatsning särskilt gällande normkritik och våld, utbildningen har hållits vid upprepade tillfällen under de senaste åren.

Förvaltningen är positiv till de tydliga aktiviteter och indikatorer som är kopplade till målen i programmet. Det underlättar jämförelse över staden och skapar en ram för varje förvaltnings arbete inom området. En önskan är att även ett centralt system för att kartlägga och rapportera våldsutsatthet togs fram. I dagsläget är den statistik som återfinns i Swecos rapport inte helt tillförlitlig då alla förvaltningar samlar in uppgifter på olika sätt.

Förvaltningen önskar en tydligare beskrivning av äldre i programmet. Det finns ett förslag på aktivitet som även skulle kunna inbegripa äldre. Det finns i dagsläget inga tillfälliga

boendeformer för äldre som utsatts för våld i nära relation och som inte har omfattade vårdbehov för att beviljas vård-och omsorgsboende eller servicehus. ”Se över utbud av tillfälliga boendeformer för unga och vuxna utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck som inte är i behov av skydd, samt vid behov utveckla nya boendeformer.”

Förvaltningen ser en utmaning med att arbeta mot våld i nära relationer i utförarverksamheterna. I de flesta boendeformer som finns inom förvaltningen tar emot brukare och äldre från hela staden. Det blir då tydligt att alla beställarenheter har olika sätt att arbeta kring våld i nära relation. Där vore det önskvärt att skapa gemensamma arbetssätt och rutiner för hela staden. Detta för att säkerställa att våldet upptäcks och att våldsutsatta och våldsutövare kan erbjudas stöd.

Slutligen vill förvaltningen framföra att det är glädjande att arbetsgivarperspektivet inryms i programmet. Information och utbildning kring hur chefer kan arbeta mot våld i nära relationer ur ett arbetsgivarperspektiv mottages tacksamt.

Stadsdelsdirektör

Ansvarig

Bilagor

1. Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025
2. Analys våld i nära relationer, Sweko

Kungsholmens stadsdelsförvaltning
Socialtjänstavdelningen

Lindhagensgatan 76
Box 49039
100 28 Stockholm
Växel 08-508 08 000
Fax
kungsholmen@stockholm.se
stockholm.se

*Operation kvinnofrid är en samverkansplattform där Länsstyrelsen, Kriminalvården, Polisen, Region Stockholm, Stockholms stad och Storsthlm arbetar gemensamt för att förebygga och bekämpa våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende av relation. Operation kvinnofrid har enats kring en strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län. Den anger mål och riktning för arbetet och är strategiskt vägledande för länets statliga myndigheter, civilsamhällesorganisationer, näringsliv och 26 kommuner.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning
Socialtjänstavdelningen

Lindhagensgatan 76
Box 49039
100 28 Stockholm
Växel 08-508 08 000
Fax
kungsholmen@stockholm.se
stockholm.se